

Tájékoztató a település 2022. évi környezeti állapotáról

Ostoros Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a jogszabályi előírásoknak megfelelően figyelemmel kíséri és értékeli a község környezeti állapotát, segíti az itt élők és a vállalkozók környezetvédelmi, természetvédelmi tevékenységét, igény esetén kapcsolattartó szerepet vállal a különböző szervezetek és intézmények között.

A törvény értelmében Ostoros Önkormányzata törekszik arra, hogy feladatai teljesítésénél, létesítmények tervezésénél, megvalósításánál, folytatásánál, valamint a termékek előállításánál és használatánál, hogy a légszennyező anyagok kibocsátása a lehető legkisebb mértékű legyen. Ennek értelmében a közintézmények fejlesztésénél kiemelt szempont a környezeti terhelés minimalizálása.

A KÖRNYEZETI ELEMEK ÁLLAPOTA

LEVEGŐ

Ostoros községben a légszennyezés mértéke nem számottevő, határértéket meghaladó légszennyezés eddig még nem volt. A levegő minőségét alapvetően a fűtésből és a közlekedésből adódó füstgáz és porszennyezés határozza meg. Bár a településen főközlekedési út nem vezet keresztül, időszakosan (reggeli, délutáni és kora esti időszakban) az átmenő forgalom jelentős.

A településen a kiépített gázhálózat és a tűzifa árának emelkedése következtében évről évre nő azoknak a családoknak a száma, akik visszatérnek a gázfűtésre. A jelentős légszennyezést okozó lignit használata a lakosság számára már nem megengedett, a lakóparki építkezéseknél már elterjedt a hőszivattyús fűtési rendszer.

Az Eger-Ostoros-Novaj útvonalon közlekedő menetrendszerű autóbuszok napi rendszerességgel kell számolni. A községben a személygépkocsi forgalom folyamatosan nő, a családok egy részénél már 2-3 gépkocsi is jellemző. A nyári időszakban Eger közelsége miatt tovább növekszik a közlekedő gépkocsik száma. A gépjárművek emissziója mellett a porártalom tűnik jelentősebbnek környezetterhelési szempontból. A lakosság természetes védetségét, a szórt kertes, fás települési forma garantálja. A légszennyezés természetes „megszűrése” végett, mesterséges beavatkozásra nincs szükség. A település elhelyezkedése fás, erdős környezete, hosszú távon biztosítja az itt élő emberek számára a megfelelő levegőminőséget.

A községnek vasútvonala nincs.

A száraz, meleg nyár és ősz miatt folyamatosan problémát okozott a pollenterhelés. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanokon, közterületeken az önkormányzat által megbízott vállalkozó rendszeresen, a közfoglalkoztatásban dolgozók időszakosan végeztek parlagfűirtást. Az allergén gyomok által fertőzött területek nagysága minden évben felmérésre kerül és az Önkormányzat folyamatosan felszólítja a tulajdonosokat, bírságot még nem volt szükség.

A Képviselő-testület a környezetvédelemről szóló 12/2011. (V. 31.) önkormányzati rendeletét hatályon kívül helyezte és felülvizsgálva a környezetvédelmi szabályokat, megalkotta 15/2022. (IX. 27.) önkormányzati rendeletét. A lakosság egészségének és a levegő tisztaságának védelme érdekében az avar és kerti hulladék égetése tavasz végétől ősziig tilos, októbertől májusig minden hónap első hétfőjén 6.00-20.00 óra között megengedett. A zöld hulladék elszállítása a szolgáltató által meghatározott időpontokban tavasztól ősziig biztosított.

A fűtőanyagok emelkedésével emelkedik a fával vagy fával is fűtő ingatlanok aránya. Gondot jelent azonban, hogy a vegyes tüzelésű kazánokban égetésre kerülnek olyan hulladékok is, amelyek levegőszennyezést okoznak.

VIZEK

a)

Csapadékvíz-elvezetés

Ostoros községben egyik sarkalatos környezeti probléma a csapadékvíz elvezetésének megoldása. A település nagy része elhelyezkedése ebből a szempontból nem kedvező, a lakóházak és középületek „hegyek” közé beékelődött völgykatlanban található. A gyors záporok, zivatarok egyszerre nagy mennyiségű csapadékot juttatnak a talajra, amit a talaj képtelen elszikkasztani. A környező „hegyekről” lezúduló csapadékvíz eróziós romboló hatása mellett a lakosságnak is tetemes károkat okoz. Az elmúlt évek szélsőséges időjárási viszonyai többször okoztak a településen vis maior helyzetet.

A száraz és erősen csapadékos időszakok váltakozása miatt 2022. évben több helyen kellett védekezési feladatokat végezni. A sok csapadék inkább egyes belterületi, illetve a burkolatlan külterületi utak állapotában tett a szokásosnál gyakrabban kárt, több alkalommal volt szükség útjavításra és a kimosások helyén anyagpótlásra.

Vis maior pályázatok beadására is sor került:

- az ostorosi 183 hrsz-ú, Honvéd utca 31. szám mögötti partfalomlás helyreállításához bekerülési költség várhatóan: 22.708.889.-Ft, ebből megítélt támogatás:20.438.000.-Ft, a megvalósításra 2023. év tavaszán került sor,
- az ostorosi 183 hrsz-ú, Honvéd utca 29. szám mögötti partfalomlás helyreállításához bekerülési költség várhatóan: 15.432.913.-Ft, a pályázat elbírálás alatt áll, pozitív elbírálás esetén a megvalósításra 2023. év nyarán kerül sor.

A csapadékvíz elvezetésére szolgáló nyílt árkos megoldás kapacitása, szakszerűtlen kialakítása, az átfolyók, átereszek szűk keresztmetszete nem képes a csapadékvíz-problémát tartósan megoldani. Az önkormányzat évek óta pályázatok segítségével próbál támogatást szerezni a fejlesztés megvalósításához.

A csapadékvíz elvezetésére a kritikus helyeken az árokrendszer kibővítése, tisztítása megtörtént. 2021-ban tovább folytatódott a település árokrendszerének felmérése, a 2021. évben elkezdődött Fenyő úti árokrendszer karbantartása, felújítása, a teljes hossz felújítása még áthúzódott 2022. évre is. A Honvéd utcában 2021. évben a közterületre eső csapadékvíz elvezetését magáningatlanon keresztül a patakmederbe vezettük az ingatlantulajdonos hozzájárulásával.

A közfoglalkoztatott munkások bevonásával egész évben folyamatosan végeztük a burkolt nyílt árkok tisztítását, illetve azoknak a nyílt árkoknak a mederkotrását is, amelyek már nem tudják elvezetni a hirtelen érkező, nagy mennyiségű csapadékvizet.

2021-2022. évben külterületi árok felújítására nem került sor.

Az egészséges ivóvíz ellátás mellett nagy előrelépés volt, hogy a szennyvízelvezetést szolgáló csatornahálózat megépült, melyre évekkal ezelőtt az ingatlanok nagyobb hányadának rácsatlakozása megtörtént. 2022-ben többnyire az új lakások esetében fordult elő rákötés a meglévő szennyvízcsatorna-rendszerre, illetve két régebbi lakás esetében a Honvéd utca-Arany János utca térségében, mérsékelve ezzel is a talajszennyezést.

A Hősök tere és Kossuth tér útfelújítása előtt megtörtént a Heves Megyei Vízmű által bekötővezetékek cseréje az ingatlanok felé. A csatornázást megelőző időszakban funkcionáló szennyvízgyűjtő „szikkasztókból” visszamaradt talaj- és talajvíz-szennyezések felszámolása sajnos lehetetlen volt, a felújítást követően a szennyezés minimálisan csökkent.

b)

Ivóvíz ellátás:

A település ivóvíz ellátását regionális vezetékes vízrendszerről biztosítják, vízminősége megfelel az előírásoknak. Az ásott és fűrt kutak vizét állatok itatására, kertek locsolására használják, ezek legalizálása kormányzati intézkedés következtében folyamatban van.

A községben jelentős ipari tevékenység nincs. A mezőgazdasági jellegű tevékenységből eredően a felszín alatti vizek szennyezése lehet mezőgazdasági eredetű is. A műtrágyázásból, valamint növényvédő- és gyomirtó szerek maradványaiból a talajvízbe kerülő anyagok okozhatnak szennyezést.

Az altalaj szintjén lerakódott nitrit, nitrát okozhat a még használatban lévő ásott és fűrt kutak vizében károsodást, amely a talajvíz mozgása során belekerül. Mivel ivóvízként már nem használják, emberi egészséget nem veszélyeztet, de továbbra is környezeti terhelést jelent.

c)

Természetes vízi környezet:

Ostoros közigazgatási területén két vízfolyás található. Az Ostoros-patak és a Csincsa-patak. 2011. évben pályázatot nyújtott be az önkormányzat az Ostoros-patak belterületi szakaszának mederrendezése vonatkozásában. A projekt keretében Ostoros vízvédelmi fejlesztése valósult meg, a beruházás lezárására még 2014. év elején sor került. A patak-meder ostorosi szakaszának karbantartása mind belterületen, mind külterületen évente megvalósul.

Az állami tulajdonú Ostoros-patak medrének tisztítása a pályázat benyújtásának évétől az Önkormányzat feladata. Az Ostoros-patak vízhozama a víztározó miatt kisebb, nagyobb esőzések során, vagy hóolvadáskor emelkedik meg kicsit a víz szintje a belterületi szakaszon, de a kiépített mederben a lefolyás zavartalan. A 2013-ban megvalósított patakmeder-rendezés lehetővé tette, hogy a korábban gondot okozó árvizek már nem veszélyeztetik a patak melletti ingatlanokat.

2021. április 1. napján a vízvédelmi hatóság ellenőrzést tartott az ostorosi tó környezetében, mely során megállapítást nyert, hogy a védművek rossz állapotban vannak, felújításra szorulnak. A hatóság határozattal kötelezte a tó kezelőjét a vízszint biztonságos csökkentésére,

a tulajdonosokat pedig határidő tűzése nélkül a védművek felújítására. A vízszint csökkentésre került, a védművek felújítása 2022. évben még nem kezdődött el.

FÖLD, TALAJVÉDELEM

A település egyes részei között eltérő a talajminőség, amely több okra vezethető vissza:

- víz és szél milyen mértékben okoz talajeróziót,
- csökken a biológiai aktivitás, megjelenik a föld „nemhasználatának” káros hatása,
- a szerves anyag csökkenése,
- a talajszennyezés.

Ostoroson azért a legnagyobb veszélyt a talajerózió jelenti, ami ellen a folyamatos növényborítottság és a belvíz elvezetés tervezett megoldása hatékony védekezést jelenthetne. Egyre nagyobb területen lenne szükség talajtakarásra, mely a talajeróziót csökkenthetné. Pozitívként jelentkezett, hogy egyre több területet vonnak művelés alá a településen.

ZÖLDTERÜLETEK

A község négy játszótérrel rendelkezik, ellenőrzésük a jogszabályi előírásoknak megfelelően, folyamatosan történik. Állapotuk jó, megfelelnek az EU-s szabványoknak, a felülvizsgálatot négyévente kell elvégeztetni. A negyedik játszótér az új lakóparkban fitness-park és játszótér együtt 2020-ban került átadásra.

Szükséges a fásítási akciók folytatása mind a közlekedési utak mentén, mind a Szent István parkban, illetve az elhanyagolt területek rehabilitációja érdekében. Továbbra is felkérjük a civil szervezeteket, lehetőséget biztosítunk a környezetvédelem helyi teendőibe történő bekapcsolódásukra.

Ősztől tavaszig folyamatosan végezzük a felújításra, javításra szoruló közterületi padokon, utcai hulladékgyűjtőkön, korlátokon a festési, pótlási és karbantartási munkákat.

A zöldterületek és közterületek védelme érdekében 2019. évben telepített 5 db kutyaürülék-tároló ürítése folyamatosan történik.

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Ostoros a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás tagja. A településen 2017. október 1. napjától 2022. szeptember 30-ig az NHSZ Észak-KOM Nonprofit Kft., 2022. október 1. napjától a Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Nonprofit Kft. végzi a kommunális szilárd és szelektív hulladékgyűjtést a hulladéktörvényben és az önkormányzati rendeletben foglalt előírásoknak megfelelően az Egri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft alvállalkozó közreműködésével. Az átállás során keletkezett némi fennakadás a zöldhulladék szállítása során.

A hulladék a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás tulajdonában lévő hejőpapi hulladéklerakóban kerül elhelyezésre. A helyi hulladéklerakó évekkal ezelőtti bezárása után a Társulás tagönkormányzatainak közös pályázata alapján az érintett önkormányzatok hulladéklerakóinak rekultivációja befejeződött, az utógondozás és ellenőrzés folyamatos.

A lakosság 2017 október óta kéthetente háromféle (műanyag, fém és papír) szelektív hulladékot

tud kihelyezni az ingatlana elé. A gyűjtéshez a Szolgáltató zsákokat, illetve „sárga kukát” biztosít, és mindenki – a sárga kukán kívül - a gyűjtött mennyiségnek megfelelő számú zsákot helyezhet ki.

A biológiailag lebomló szerves hulladékok (zöldhulladék) szelektív gyűjtése 2016. december elejétől szervezett módon valósult meg. Tavasztól-őszig kéthetente házhoz menő zöldhulladékgyűjtés valósul meg, ehhez a szolgáltató „kék kukát” biztosított, illetve a gyűjtött mennyiségnek megfelelően átlátszó zsákban is kihelyezhető a zöldhulladék.

A keletkezett inert hulladékot – építési törmelékot – továbbra is az egri szemétátrakó telepre lehet szállítani.

A közszolgáltató 2018. január 1-jétől egész évben munkanapokon folyamatosan a közterületek rendjének és tisztaságának érdekében házhoz menő lomtalanítást vezetett be évente egyszer, a díjtartozással nem rendelkező lakossági ügyfelek számára. Maximum 2 m³-ig ingyenesen igényelhető, e fölött egyedi megrendeléssel, díj ellenében m³-ként 6.500,- Ft+Áfa összegért – külön megrendelésre - vehető igénybe.

A közszolgáltató Eger, Homok utca 26. sz. alatt hulladékgyűjtő udvart működtet, ahol a hulladékgazdálkodási közszolgáltatósi díjtartozással nem rendelkező, szolgáltatási területen élő lakosok leadhatják nem veszélyes (papír, üveg, műanyag, zöld-, lom, elektromos és elektronikai, fém, étolaj és használt gumiabroncs, továbbá a veszélyes hulladéknak minősülő akkumulátor, szárazelem, gyógyszer, festék és lakkmaradékok göngyölege, motor- és hajtóműolaj, fénycsövek és izzók) hulladékokat. Egy alkalommal az elektronikai és elektromos hulladék az Önkormányzat szervezésében 2022-ben helyben is gyűjtésre került.

Az önkormányzat látja el a közterületi illegális hulladék lerakóhelyek felszámolását, a bevezető utak megtisztítását, az utak portalanítását, és az útpadkák zúzalékkal történő javítását közcélú munkások alkalmazásával. Lakossági összefogással jelentős mennyiségű hulladék összegyűjtésére került sor mind belterületen, mind külterületen. A település határában lévő 4 db illegális zöldhulladék lerakásból kettő már felszámolásra került.

Az önkormányzat 2022. évben is folyamatosan foglalkoztatott közcélú munkásokat a község köztisztasági helyzetének fenntartása, a feladatok ellátása érdekében. A közcélú munkások a konkrét tisztántartási munkákat látják el. Folyamatosan és rendszeresen ellenőrzik az utcai hulladékgyűjtőket, és jelzik az illegális hulladék lerakóhelyeket. Utóbbiak felszámolása az észrevételt követő pár napon belül elszállításra kerül a külterületekről. Amennyiben megállapítható a hulladék tulajdonosa, akkor szabálysértési eljárás lefolytatását kezdeményezzük. A lakosság bevonásával tartott szemétyűjtések keretében is több illegális lerakó felszámolására került sor az elmúlt években. Sajnos, a szabálysértők újra és újra elhelyezik az érintett területeken a hulladékot, így a probléma állandósult.

ZAJVÉDELEM

Mivel a település nem fő közlekedési útvonal mentén található, így a közutak nem okoznak jelentős zajterhelést, vasútvonal nem érinti a községet.

Az ipari zajvédelmi követelmények betartásának ellenőrzése a területileg illetékes környezetvédelmi hatóság feladata.

A szabadidős tevékenységek, vendéglátóegységek, háztartási tevékenységek zajvédelmi

követelményeinek betartása javul. A szabadtéri rendezvények szervezői évről évre elegendő óvintézkedést tesznek annak érdekében, hogy a rendezvények környezetében lakókat ne érje káros zajhatás.

TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM

Az Ostoros Községi Önkormányzat a településkép védelméről szóló 20/2017. (XII.20.) önkormányzati rendeletével döntött az Ostoros és Novaj község határában található Csátés-völgy, valamint a Novaji-patak völgyében bal oldalt található Ostorosi-völgy helyi védetté nyilvánításáról.

E két területen lévő gyepterületen értékes maradványai található az erdőssztyepp növényzetnek, amely egykor hazánk egész alföldi és dombvidéki táján elterjedt volt.

A maradványoknak országos jelentősége van, mivel mára a löszön kialakult erdőssztyepp, mely egykor Magyarország 9 %-át borította, szinte teljesen eltűnt (0,07 %).

A meglévő állományok erősen leromlott állapotba kerültek. Ezen növényzet vizsgálatához legtöbb segítséget a Bükkalja nyújtja, aminek maradványfajtái e két területen megtalálhatók.

A Csátés-völgy egykor legeltetett völgy a középhegység és az alföld határán, az itt található erdő megőrizte az alföldi táj sajátosságait, mint a Bükkalja bármely más része. Ezt mutatja olyan növényfajok jelenléte, ami az egész Bükk-hegységben nem fordul elő.

A völgy bal oldalán található egy molyhos tölgyes erdő maradványa, amely az ősi erdőssztyepp erdő-cserje-gyep mozaikosságát megőrizte. A területen sok igen ritka védett növényfaj található.

A másik terület a Novaj-patak völgyében található szintén sok védett növénynek ad otthont. Ennek gondozását csak megfelelő időnkénti kaszálással lehet fenntartani. A terület gondozására, jelenlegi állapotuk megőrzésére hosszú és rövid távú tervet kell készíteni a felelősségi rendszer meghatározásával. A terület bérelője a területet a művelési ágnak és védelemnek megfelelően gondozza.

Az itt élő állatvilág védett állományának megőrzésére a vadásztársaságokkal szoros együttműködést kell kialakítani.

Ostoros község az Egri Bükkalja kistájba tartozik. Megőrizte falusias jellegét, a kertes, fás települési formát. A természetes tájjelleget a nagyüzemi intenzív gazdálkodás megrongálta, de az utóbbi évtizedben lecsökkent táblaméretek, a földek nevesítése a természetű növények sokfélesége újból megjelent.

A vizes élőhelyek visszaalakulása, a rétek legelők természetes kezelése jó irányba mozdult el a tájjelleg megőrzése szempontjából.

A partfalszakadásokra és pincékre készült hosszú távú terv, a folyamatos helyreállítás, egyrészt a régmúlt hagyományok megőrzését, másrészt környezeti és katasztrófa események bekövetkezésének megelőzését szolgálja.

ENERGIAGAZDÁLKODÁS

KEOP pályázattal 2015. évben három önkormányzati intézmény – Alapszolgáltatási Központ, Óvoda, Önkormányzati Hivatal – napelemes rendszer telepítésével energetikai korszerűsítése valósult meg, amely számszerűsíthető megtakarítást jelentett az év lezárását követően. 2022.

évben benyújtásra került a közszolgáltatóhoz egy 20 KW-os házi kiserőmű megvalósítására vonatkozó igénybejelentés, mellyel megvalósulhatna az önkormányzati hivatal teljeskörű villamosenergia-fejlesztése. A felszabaduló 3,5 KW-os napelem-rendszer felújítva az Egészségházra kerül áthelyezésre.

2015. évben szintén lezárásra került az energiatakarékos közvilágítás korszerűsítése. 476 db lámpatest korszerű LED fényforrásokkal üzemelő új lámpatestekre történő cserélése történt meg. A korszerűsítést követően 2016 évtől kezdődően a tervezett évi 1 millió forintos csökkenéssel szemben mintegy 4 millió forintos csökkenést sikerült elérni a közvilágítási villamos energia fogyasztásban, amely várhatóan duplájára nő az energiaárak emelkedése miatt.

A „környezetterhelés” csökkentése egyrészt a LED fényforrások irányított fényéből fakad, ami a fényszennyezést egyértelműen csökkenti, viszont nehezen számszerűsíthető. A LED-lámpa nem szór fényt felfelé.

A projekt által elért számszerűsíthető értékek:

- az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkenése	79.741 (t/év)
- energiahatékonyság növelés révén megtakarított éves elsődleges (primer) energia mennyisége	853,022 (GJ/év)

2017. évben az önkormányzati hivatal épületének energetikai fejlesztésére került sor, ennek keretében a nyílászárók cseréje, fűtőkorszerűsítése valósult meg 29,9 millió forintos beruházással, így téli időszakban a hőszivattyú jelentős gáz-energia megtakarítást jelent.

2018. évben pedig a Rédei Miklós Községi Ház energetikai korszerűsítése történt meg napelemes rendszer telepítésével, részleges nyílászáró cserével, illetve fűtőkorszerűsítéssel 75 millió forintos beruházás keretében, így az épület villamos-energia ellátása és fűtése a napelemes rendszerrel megoldott.

2019. évben megtörtént a Mini Bölcsőde kialakítása, 2019. március 1. napjával megkezdte működését. Az épület napelemes rendszer kiépítésével - pályázati forrás esetén - tovább korszerűsíthető.

2019. évben önerőből valósult meg az Alapszolgáltatási Központ fűtőkorszerűsítése és a nyílászárók cseréje.

2020. évben megvalósult az önkormányzati hivatal klímaberendezéssel történő ellátása, mely 2021. évben kiterjesztésre került az Alapszolgáltatási Központra, az Óvodára, Bölcsődére és a Községi Háza.

Az Egészségház és az Alapszolgáltatási Központ szigetelésének további energetikai korszerűsítése érdekében figyelemmel kísérjük a pályázati lehetőségeket.

A Képviselő-testület az energetikai megtakarítások növelésére 2022. novemberi ülésén intézkedési tervet fogadott el, ennek keretében intézményenként hőfokszabályozás történik, egyes parki világítások korlátozásra kerültek.

Össességében elmondható, hogy 2022-ben a települést érintően leginkább belterületi csapadékvízelveztető rendszer karbantartásában történt fejlődés. A környezeti elemek állapota

össességében kedvező, melyek fenntartására és a jelenleg még esetleg kedvezőtlenebb állapotok javítására vagy felszámolására a jövőben is törekednünk kell.

A település villamos-energia ellátása érdekében a napelem-telep megvalósítását, valamint a csapadékvíz elvezetést is kiemelten kell kezelni.

Böjt László
polgármester

Vasas Ágostonné
jegyző

105/2022. (XII. 12.)
Képviselő-testületi határozat

Tárgy: Tájékoztató Ostoros település környezeti állapotáról

Ostoros Községi Önkormányzat Képviselő-testülete fenti tárgyú előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

A település 2022. évi környezeti állapotáról szóló lakossági tájékoztatót az előterjesztés szerint jóváhagyja.

Felhívja a jegyzőt, hogy a tájékoztatót a település honlapján tegye közzé.

Felelős: Polgármester, Jegyző
Határidő: folyamatos, ill. 2022. december 31.